

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942 október 21.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 237. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Bács-Bodrog vármegye 5. Zombor, Szabadka, Ujvidék 1-1 felsőházi tagot választhat

Összeomlott a szovjet tehermentesítő támadás a Volga és a Don között

Sztalingrád utolsó ellenállási fészke, a Vörös október gyártelep ellen sikerrel folyik a támadás — A Kaukázusban a rossz időjárás ellenére újabb térhódítást értek el a németek — Heves légi harcok az afrikai arcvonalon
Amerika nem sokat törődik Sztalin követeléseivel, mert a Szovjet úgy is kénytelen folytatni a háborút — Laval figyelmezteti a francia népet

Sorozatos támadások felmorzsolják Málta ellenállóképességét

Az Interinf. berlini hírszolgálat mai helyzetjelentése szerint tegnap a keleti arcvonalon csak Sztalingrád szakaszán folyt jelentősebb harcitévékenység. A városban sikerrel zajlottak le a német támadások és beásott harcikocsik egész sorával védett állások felmorzsolásához és ügyesen rejtett ellenállási fészkek megsemmisítéséhez vezettek. Még az arcvonal közvetlen közelében is rengeteg asszony és gyermek rejtőzködik a romok alatt, elképzeltetlen nyomorban, jórészt sebesülten. Ez a tény megdönti a Szovjet azon állítását, hogy idejében eltávolították a polgári lakosságot a városból.

A Don és a Volga

között több friss hadosztály harcbevetésével intézett nagyobb támadást Timosenko a német záróállások ellen. Az Interinf. jelentése szerint a támadásban legalább három hadosztály és mintegy 100 harcikocsi vett részt. A támadás kudarcba fulladt és a Szovjet a bevetett páncélosoknak körülbelül a felét elvesztette. A zuhanóbombázók és vadászgépek rendkívül eredményes módon támogatták a harcokat.

Egyébként a két nagy szovjet folyamon között folytatják az oroszok sáncállásaik kiépítését és az építkezéseknél munkára kényszerítették az asszonyokat és a gyermeket is.

Sztalingrádtól északra a német felderítők mélyen behatoltak az ellenség állásai közé és foglyokkal tértek vissza. Az egyik fogoly, aki tényleges tiszt és zászlóaljparancsnok volt, ezen felül pedig a kommunista párt tagja és a Vörös Csillag kitüntetés tulajdonosa, tehát olyan ember, aki feltétlenül élvezte felettesei bizalmát emondotta kihallgatása alkalmával a német parancsnokságon, hogy a szovjet nép és hadsereg hangulata egyaránt elkeseredett. Mindenkinek azt akarja, hogy ezt a háborút mielőbb fejezzék be, akármilyen békéfeltételek árán. A hadsereg hangulata rossz, a katonák kimerültek, fáradtak, ellátásuk pedig az utóbbi

időben újra jelentősen rosszabbodott. Mindamelllett a szovjet katonaság és a hadüzemi munkásság ellátása sokkal jobb mint a polgári lakosoké, akiknek számára nem jut semmi. Feketén beszerezhetőek ugyan még bizonyos élelmiszerek, ezeket azonban a tömegek nem tudják megfizetni.

A Bud. Est. berlini jelentése szerint Sztalingrád környékén észrevehetően

gyengült

azoknak a támadásoknak a hveessége, amelyeket a Szovjet Sztalingrád védőinek tehermentesítése céljából vezet. Sztalingrádtól délre már nem állanak jelentős szovjet erők a Volga nyugati partján, északra a városától pedig erősen érződnek az elszennvedett veszteségek következményei.

Magában Sztalingrádban a német támadás az utolsó szovjet ellenállási fészke, a Vörös október gyártelep ellen folyik. A németek tüzerességi tüzzel és a zuhanóbombázók népes rajjaival támadják ezt a bolsevista erőrendszert. A gyalogságot és utászokat még nem vetették be teljes mértékben ezekbe a harcokba.

Málta

földközitengeri angol támaszpont ellen az utóbbi időben újból napról napra példátlan arányú támadásokat intéznek a tengely légierei. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelentése szerint ezek a sorozatos támadások már is az angol támaszpont ellenállóképességének jelentős gyengüléséhez vezettek. Egyik következménye az angolok itt elszenvedett veszteségeinek, hogy a brit repülőgépek már nem bocsátkoznak közvetlen harcban a tengely repülőgépeivel, hanem csak távolról lönek a bombázókra, hogy zavarják azok munkáját, ha pedig harcra kerül a sor, kivonják magukat a küzdelemből.

Az afrikai helyzetről ma nem érkeztek jelentősebb hírek. A Libériában partraszállt amerikai erők beren-

dezkedtek a néger szabadállamban és valamennyi Afrikában állomásozó amerikai egységet a libériai amerikai főparancsnokság parancsnoksága alá helyezték. A franciák, akiket közvetlenül veszélyeztet az amerikai jelenléte, Dakarban újabb védelmi intézkedéseket tettek és erősítik úgy a parti, mint a szárazföldi védberendezéseket.

Egyéb hírek közül megemlítjük, hogy Welles kijelentései (már többször idéztük ezen a helyen az ameri-

kai helyettes külügyminiszter szavait, amelyek szerint a délamerikai semleges államok magatartása törődés a tengely ellen egyesült Amerika hátába) kormány válságra vezettek Chilében. A chilei kormány ugyanis lemondott és Rios elnök elfogadta ezt a lemondást. Svájci jelentések szerint a kormányválság oka az a körülmény, hogy Welles kijelentéseivel kapcsolatban súlyos nézeteltérés támadt az elnök és a kormány között.

Német hadijelentés

Berlin, október 21.

A vezéri főhadiszállás szerdai jelentése közli, hogy a rossz időjárási viszonyok a Kaukázus nyugati részén is hátráltatták a hadműveleteket, de a német csapatok támadása ennek ellenére újabb térhódításra vezetett. Sztalingrádban folytatódnak a harcok. Német légi erők a Volgán elsüllyesztettek egy ellenséges hajót.

A Volga és a Don között a Szovjet ujonnan harcbevetett hadosztályokkal északra déli irányban támadást indított, ezt azonban a németek visszaverték még mielőtt elérhette volna a német állásokat. A harcokban a németek 40 szovjet páncélost elpusztítottak és nagyszámu foglyot ejtettek.

A szövetséges csapatok a Don folyónál visszaverték a szovjet átkelési kísérleteket.

Egyiptom felett heves légi harcra került sor a német—olasz és brit légi erők között. A harcban a tengely erői csekély saját veszteség mellett

nagy sikert értek el. Az ellenség veszteségei még nem ismeretesek.

Málta bombázása tovább folyik. A Szezi öbölben német légi erők elsüllyesztettek egy 5000 tonnás angol tartályhajót.

Az elmúlt éjszaka néhány ellenséges gép berepült német terület fölé. Egy brit gépet lelőtt a légvédelem. A Shetland szigetek magasságában a németek súlyosan megrognáltak egy ellenséges kereskedelmi hajót.

A hadijelentés kiegészítéseként közli még a vezéri főhadiszállás, hogy az angolok október 20-án Észak-afrikában megtámadtak egy vöröskeresztes feltűnően megjelölt német főközfőhelyet és eltalálták a műtőszótort. Néhány sebesült és a személyzet tagjai közül néhányan életüket veszítették. Ebből a támadásból azt a következtetést vonja le a német főhadiszállás, hogy a brit hadvezetőség többé nem helyez súlyt a genfi megállapodás fentartására.

A feketetengeri szovjet hadiflotta veszteségei

Berlin, október 21.

A Német Távírási Iroda hivatalos helyről szerzett közlését közli, mely szerint a feketetengeri szovjet flottának eddig a következő vesz-

teségei voltak: 1 cirkáló, 7 romboló, 1 torpedóhajó, 2 tengeralattjáró, 6 ágyunaszád és legalább 40 gyorsnaszád, aknakereső hajó és űrhajó.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 326

CSÜTÖRTÖK—HÉTFŐ

2000 pengős férfi

Főszerepben:

BULLA ELMA, HAJMÁSSY MIKLÓS,
SIMOR BEZSI, VASZARY PIRI,
BILICSI TIVADARPótműsor: magyar és német híradó.
Előadások kezdete: hétköznap 5 és 7 órakor,
vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 órakor.

RUST MINISZTER VISSZATÉRT BÉCSBE

Róma, október 21.

Rust német miniszter olaszországi látogatása véget ért. A miniszter megbeszélést folytatott Boitai népnevelésügyi miniszterrel és résztvett az Akadémia ünnepélyén, majd kíséretével Bécsbe utazott.

Laval:

A francia munkások szerszámmal visszaszerezhetik azt, amit Franciaország fegyverrel elvesztett

Vichy, október 21.

Laval miniszterelnök tegnap esti rádióbeszédében újabb, szokatlanul komolyhangú figyelmeztetést intézett a francia néphez és felszólította, tegyen eleget annak a kötelezettségnek, amelyet a kormány vállalt a francia munkások németországi foglalkoztatása érdekében. Ezután arról beszélt a miniszterelnök, hogy azok, akik Franciaországot romlásba döntötték, most meg akarják gátolni azt is, hogy Franciaország jobb békefeltételeket kaphasson. A munkástoborzást azért rendelte el a kormány, mert ígéretet kapott, hogy amennyiben elegendő lesz az önként jelentkezők száma, a megszállt területeken érvényes rendszabályokat nem alkalmaznak a

HA NÉMETORSZÁGBAN MUNKÁT VÁLLALNAK, FÉRJUKKEL EGYÜTT ÉLHETNEK A FRANCIA HADIFOGLYOK FELESÉGEI

Berlin, október 21.

(Bud. Ért.) Hitler vezér hozzájárulását adta ahhoz az intézkedéshez, hogy a Németországban munkát vállalt francia hadifoglyok feleségei is Németországba utazhatnak és férjükkal együtt élhetnek, amennyiben munkát vállalnak. Ezeknek a hadifogoly házaspároknak külön lakókatározatokat létesítenek.

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY TANÁCSKÖZMUNKÁI

Amszterdam, október 21.

Mint a Német Távirati Iroda közli, az egyiptomi kormány lázas tanácskozásokat folytat. Hétfőn két ízben tartottak minisztertanácsot és kedden újból összeültek a kormány tagjai Alexandriában. A miniszterelnök továbbra is Alexandriában marad, a miniszterek visszautaztak Kairóba.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 155.

KEDD—CSÜTÖRTÖK

AZUREXPRESS

Főszerepben:

PÁGER ANTAL, TOLNAY KLÁRI,
SZELECZKY ZITA, BÁSTHY LAJOS

Pótműsor: Magyar és német híradók.

gatartás megváltoztatását továbbra is bilincsekben tartják azt az 5480 brit tisztet és katonát, akiket megtorlásul megkötözttek.

Maroknyi francia védősereg tartóztatja fel a madagaszkári angol előnyomulást

Vichy, október 21.

A francia gyarmatügyi minisztériumhoz érkezett jelentés szerint egy maroknyi francia védősereg továbbra is sikeresen tartóztatja fel az angolok madagaszkári előnyomulását. A többszörös számbeli és műszaki fölényben lévő angolok már ötödik ízben intéztek eredménytelen rohámot a francia állások ellen. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy az elszorított súlyos veszteségek hatása alatt alábbhagyott az angol támadás.

HORTUS

Faiskolai Telepek

SZABADKA

Postafiók 26. — Telefon: 86.

Cytmölcsoltványok, szőlőoltványok, sorfák, dísznövények, rózsák, sövénynövények, számacapalánták vásárlása
bizalom dolga

KÉRJE

nagy képes és magyarázó ingyenes
árlégyzékünket.Fővárosi irodánk: saját házukban:
BUDAPEST, V., Nádor u. 13. Tel.: 120-173.

Bandaharcok Horvátországban és Szerbiában

A német és horvát csapatok visszafoglalták Jajce városát

Belgrád, október 21.

A Novo Vreme c. belgrádi lap közli, hogy a szerb hatóságok Andrijevac környékén elfogták Minics bandavezért, Minics annak idején törvénytörő bíró volt. Mint a kommunista bandák vezére bandájával rettegésben tartotta az egész Timocska Krajinát. Kivégzése nagy megnyugvást keltett a rémuralma alatt tartott vidéken.

Zágráb, október 21.

Jelentős sikert értek el a német és horvát csapatok a szerb bandák elleni harcban Boszniában. Ezek a bandák megrohanták Jajce városát, a kisváros helyőrségét leküzdötték és bevették a várost, ahol borzalmas rémuralmat vezettek be. Százával gyilkolták le az asszonyokat és gyermekeket és a lakosság egy részét elhurcolták. A német és horvát csapatok most visszafoglalták a várost. A harcban több mint 500 partizán vesztette életét. (MTI)

Hess Rudolf és a Szovjet

Zürich, október 21.

Londonban felháborodást keltett a Szovjet felhívatalos lapjának, a Právdának az a követelése, hogy Hess Rudolfot állítsák azonnal bíróság elé. Londonban hangsúlyozzák, hogy Hess

a háború végéig internálótáborban marad. A Szovjetnek ezt a követelését épügy visszautasítják Angliában, mint a második arcvonal felállítására vonatkozó követeléseket. (MTI)

Amerika nem veszi figyelembe Sztalin követeléseit, mert a Szovjet ugyis kénytelen tovább harcolni

Róma, október 21.

A Popolo di Roma buenosairesi jelentése szerint ottani diplomáciai körökben élénk figyelmet váltott ki az a körülmény, hogy amerikai részről a newyorki sajtókonferencián kijelentették, hogy nem kell jelentőséget tulajdonítani a Szovjet követeléseinek, hiszen Sztalin akarva-akaratlanul is kénytelen tovább folytatni a harcot Németország ellen, akár segítik ebben a demokráciák, akár nem.

TOVÁBBRA IS MEGKÖTÖZVE TARTANAK 5480 BRIT HADIFOGLYOT

Berlin, október 21.

A Bud. Ért. jelentése szerint a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy az angol kormány még mindig nem adott megfelelő választ a hadifoglyokkal való bánásmóddal kapcsolatban közzétett német bizonyításokra és tekintve, hogy London részéről semmi olyan intézkedés nem történt, ami indokoltá tenné a német ma-

A hinduk veszélyeztetik India közlekedési utvonalait

Stockholm, október 21.

A Német Távirati Iroda közli a svéd sajtójelentések alapján, hogy Devonshire hercege nyilatkozatot tett az indiai helyzetről. Kijelentette, hogy a kormány még mindig nem ura a helyzetnek és egyes tartományokban továbbra is komoly méretűek a zavargások. A hindu felkelők elsősorban az indiai közlekedési utakat veszélyeztetik.

BRIT TÁMADÁS NÉMET TERÜLETEK ELLEN

Zürich, október 21.

A Budapesti Értesítő jelenti, hogy stockholmi közlések szerint az angol légierők szerdára virradóra északnyugat Németország ellen intéztek támadást és főleg Brémára, Wilhelmshavenre és Hannoverre dobtak bombákat. A polgári lakosságnak károkat és veszteségeket okoztak a bombák.

KUTYASOROZÁS POZSONYBAN

Pozsony, október 21.

A Bud. Tud. jelentése szerint a pozsonyi kutyasorozáson a felvezetett hatszáz kutya közül csak tizenkettőt találtak alkalmasnak katonai szolgálatra.

TOVÁBBRA IS SÜLYOSAK AZ ELLENÉTEK ANGLIA, AMERIKA ÉS A SZOVJET KÖZÖTT

Lisszabon, október 21.

A Stefani iroda közli washingtoni jelentések nyomán, hogy Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió között továbbra is súlyosak az ellentétek a katonai kérdésekben. Az ellentétek a közös stratégia hiányára vezethető vissza-

A SZOVJET AZ ÉLELMISZERSZÁLLÍTÁS MEGGYORSÍTÁSÁT SURGETI AMERIKÁ-TÓL

Genf, október 21.

(Német Távirati Iroda) A Sunday Times külföldi tudósítójának jelentése szerint Washington és London politikai érdeklődésének középpontjában ismét a Szovjet ellátásnak kérdése szerepel. A Szovjet mindent elkövet, hogy az angolszászok folytassák élelmiszerszállításukat. Rámutat arra, hogy az ország milyen területet veszített, s hogy Anglia teljesítette vállalt kötelezettségét, ezzel szemben Amerikáról ezt nem lehet elmondani. A Szovjet most nyomást gyakorol Washingtonra, hogy gyorsítsa meg az élelmiszerszállítást. (MTI)

LEMONDOTT A CHILEI KORMÁNY

Amszterdam, október 21

A Német Távirati Iroda értesülése szerint Santiago de Chileből közlik, hogy a chilei kormány lemondott.

TÜZHARCBA LELŐTTEK KÉT FRANCIA RENDŐRT, EGYET MEGSEBESÍTETEK

Párizs, október 21.

Az OFI jelentése szerint a rendőrség már régebben körözött egy bűnözőt, akit most tüzharc után sikerült elfogni. A bűnöző a tüzharc során 2 rendőrt megölt, egyet pedig megsebesített.

AMERIKAI JELENTÉS A SALAMONSZIGETI HELYZETRŐL

Amszterdam, október 21.

Az amerikai haditengerészetiügyi minisztérium jelentése szerint a Salamon szigetek környékén még mindig nagyszámu japán hadihajó tartózkodik, újabb partraszállásról vagy tengeri csatáról azonban nem érkezett jelentés.

NOVEMBER 4-ÉN TARTANAK UJABB TÁRGYALÁST A PAPAN ELLENI MERÉNYLET ÜGYÉBEN

Isztambul, október 21.

A Papan német nagykövet ellen elkövetett merénylet ügyében hozott bírósági ítéletet a legfelsőbb török bíróság. Új tárgyalást november 4-én tartanak.

A nagyvilágból

A párizsi sajtó jelentései szerint valamennyi Afrikában tartózkodó amerikai katonát egyéges parancsnokság alá helyeztek. A parancsnokság Libériában székel.

A Regime Fascista c. olasz lap közli, hogy közellátási visszaélések miatt több ismert olasz gyógy- és ádülöhelyen lezárták a nagyszállókat, tulajdonosaikat pedig letartóztatták.

A Nyassa nevű portugál hajó 100 volt Spanyol köztársasági párti személyt szállított Mexikóba. Ezeket különböző franciaországi és portugáliai internáló táborokból engedték szabadon. A hajót egy német hadihajó feltartóztatta, de iratai átvizsgálása után utjára engedte.

Az olasz sajtó kiemeli, hogy a hősi halált halt Ferrari Orsi tábornok, a tizenegyedik olasz tábornok, aki a libiai harcok során hősi halált halt.

Boris bolgár király résztvett az ötnapos bolgár hadgyakorlatokon.

Titkos találkahelyet leplezett le a zombori rendőrség

A zombori rendőrség már hosszabb idő óta figyeli a Kereszt utca 5. szám alatti házat. A rendőrségre több feljelentés érkezett, hogy a ház lakója, Schwetz Anna titkos találkahelyet tart lakásán, ahol éjszakaiként tivornyáznak és mulatoznak.

Schwetz Anna már a szerb megszállás alatt is ismert kerítőnő volt. Fiatal lányokat kerített hálójába, akiket a leglelkettebb módon használt ki.

A kerítőnőt a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

India ipari szabadságharca az angol tőkével szemben

India függetlenségi mozgalma nem ujkéletű, mert az elnyomatás érzése India népében mindig töretlen erővel élt, de most az ad lendületet e mozgalomnak, hogy India következetes munkája minden angol gazdaságpolitika ellenére is megteremtette a belső indiai ipart. Indiában a közszükséglet mértéke európai szemmel nézve még nagyon alacsony, a nép zöme az állandó nélkülözés szintjén él, de ebből a talajból már mégis olyan iparnak az alapjai bontakoznak ki, amely hatalmas szervezet fokozatos kialakulását készíti elő.

Az angol gazdaságpolitika a vasúthálózat vezetésével és hajózási intézkedésekkel tervszerűen gátolta az indiai szénkészletek okszerű felhasználását, mert számára India nyersanyagforrásként jelentett értéket és nem engedhette, hogy készáruinak vásárlóerejét az indiai nyersanyagpiacon a belső ipar termékei szállítsák le. De az angol vállalkozás avval, hogy minden erejével az indiai nyersanyagtermelést igyekezett fokozni, végeredményben saját maga ellen dolgozott, mert megteremtette az indiai ipar nyersanyaggal való ellátásának lehetőségét. Az indiai gazdasági élet olyan rugalmasnak bizonyult, hogy nyersanyagait idővel már nemcsak az angol iparnak tudta rendelkezésére bocsátani, hanem egy uttal belső ipar számára is termelni kezdett és az a nyersanyagbőség a hindu ipar fejlődésének egyik legfontosabb rugóijává fejlődött. Elgondolható, hogy most, amikor a háború a nyersanyagoknak Anglia felé és a Brit Birodalom széthulló többi részé felé megakadt, az indiai iparnak milyen

nagy küzdelme lehet a bőséges belső nyersanyagtermeléssel. Különösen áll ez a juta, a gyapot, a bőr és a gyapjufeldolgozó iparokra és ezek nyersanyagaira.

A brit gyarmatpolitika nyersanyagtermelő irányzata megalapozta az indiai belső ipart, s e belső ipar megteremtése kiküszöbölte azokat az áringadozásokat, amelyek azelőtt az indiai nyersanyagtermelést állandó veszedelemben tartották. Amíg a hindu nyersanyag egyetlenegy fogyasztója a brit ipar volt, addig az árak ennek az iparnak elhelyezési lehetőségeitől függtek, ami egészen kiszámíthatatlan szélsőségek között zuhanásszerű változásokkal rombolta a hindu termelést. A belföldi ipar megerősödése ezen a helyzeten fokozatosan segített. De ebben a fejlődésben része volt a független hindu államok kormányzati politikájának is, amely egyfelől a gyáriparnak kedvezett, másfelől törődött a termelés minőségével és fokozatosan rendszerezte az áruosztályozást is, minőségi alapon. Így a gyapottermelés fejlesztésére az utóbbi évtized alatt több gyapotnemesítő és kísérleti állomást állítottak fel, amelyek nagyon szép eredményeket értek el. De komoly fejlődés érezhető a nyersbőrtermelés terén is.

A kiváló minőségű

„Mátyás zuzó”

kalapácsos—daráló, szecskavágó, szártépő stb

8 nagyságban kapható

SZÜTS MÁRIA Szabadka

Mária Terézia park 31

A munkásprobléma

tekintetében India egészen különleges és az egész világon egyedülálló helyet foglal el. Minden túlzás nélkül azt lehet mondani, hogy Indiában legalább is a lakosság 10%-a munka- és kereset nélkül áll, már legalább is a nyugati fogalmak szerint. Természetesen ebben a számban nincsen beleértve a férjes és családos asszonyok száma, csupán csak a munkaképes férfiaké, akiknek rendes munkájuk vagy keresetük nincsen. Ez a munkanélküli embertömeg, amely megfelel egy európai nagyhatalom egész népességének, vagy alkalmi munkából él, vagy pedig a tág értelemben vett család rokonság dolgozó és kereső tagjai gondoskodnak róluk. A gyári munkások jelentős része az alkalmi munkások csoportjához tartozik. Az ilyen gyári vagy alkalmi munkásoknak, ha sem valami külön célkitűzése nincs, aminek megvalósítására pénzt gyűjt, sem családi vagy más természetű kötelezettsége nincs, akkor ha a keresetéből néhány heti vagy hónapnyi munkájával annyit félre tud tenni, hogy rövi-

debb-hosszabb ideig abból szerényen megélhessen, egyszerűen minden bejelentés nélkül a munka helyétől távol marad és mind addig nem dolgozik, amíg ismét rá nem kényszerül.

Lakott területeken és nagyobb városok körzetében a gyárak munkásszükségletüket mindenkor ki tudták elégíteni. Olyan ritkán lakott, vagy éppen lakatlan területen pedig, ahol egy gyár felállítását egyéb tényezők határozzák meg, nem igen volt probléma a munkások odavitele, különösen ha a gyárvállalat valamiképpen a munkások részére hajlékot tudott biztosítani. India gyáriparának rohamos fejlődése korszakában, amikor néhány nagyvárosban a gyárak gombamódjára keletkeztek, az odavonzott munkástömegek nem tudták hajlékot kapni, a város vagy a kerületi kormányzat építettett megfelelő munkás lakásokat; így például Bombay-ben is egész város-negyed keletkezett, több emeletes különálló háztömbökkel, ahol kizárólag a környék gyárainak munkásai laktak.

India gyáriparában

legjelentősebb a textilipar, több mint 2 millió munkással. Ezeknek a munkásoknak igen jelentős része tagja az indiai textil-munkás egyesületnek, amely határozottan baloldali. Az elmúlt évtizedekben kirobbanó sztrájkokat és bérharcokat ez az egyesület szervezte és irányította. Ez az egyesület a munkás sérelmek elintézését mindig a kerületi vagy helyi szervezet útján terjeszti elő nemcsak a gyárvezetőségnek, hanem szükséges esetben, a hivatalos fórumoknak is.

Az indiai gyáriparban hosszú ideig a műszaki erők soraiiban mutatkozott igen nagy hiány, bár az ország különböző ipari gócpontjaiban már jó régen nyitlak meg technikusok és mérnökök nevelését szolgáló iskolák és intézetek. Az elmúlt évtizedek alatt ugyancsak jelentős számu indiai tanuló szerzett külföldön is szaktudást. Ezek közül a tehetőbbek zöme természetesen Anglia ment, de az utóbbi években

Németország és Amerika után mindinkább Japán felé orientálódott az igazán tanulni-akarók tömege. Japán hírneve mindinkább odavonzotta az eddigi Nyugattól tanulni vágyók tömegeit, de emellett a japánok hivatalosan is igen jelentős kedvezményben részesítették mindazokat, akik ott tanulni óhajtottak, vagy az országot meg akarták ösmerni.

Az indiai gyáripar termelésében nem igyekezett utánozni idegen iparcikket, amelyek nem feleltek meg tőkésletesen a nép izléseinek és szükségletének. A főcél mindenkor az volt, hogy ha primitivebb és nem is olyan tökéletes az áru kivitele, de a különböző országreszek és néprétegek azt kapják meg, ami nekik leginkább megfelel. Ugyanakkor azonban a belföldön előállított iparcikkek ára nemcsak a kezdetlegesebb minőségnek megfelelően, de ezt jóval meghaladó mértékben is sokkal olcsóbb volt.

(Varna Lajos)

Magyar hősek:

Egy nagyvezüst története

(Honvéd haditudósító század)

Egy géppuskás századnál vagyunk. A század parancsnoka Orosz támas hadapródormester, akit nemrég a nagyvezüst vitézségi éremmel tüntettek ki. Ezredtársai hívták föl rá figyelmünket, mint egyik legvitézebb bajtársukra. Nehezen tudom csak szórakozni, hogy mondja el, miért kapta szép kitüntetését.

De végül mégis csak beszél.

AMIKOR A RATATÁMADÁS — SZERENCSEJT JELENT

A kezdet kezdetén páncéltörő ágyus század parancsnoka voltam, de azóta minden beosztásban harcoltam. Zászlóaljammal M. város keleti oldalán a vasúti átjáróval szemben egy erdő szegélyében rendezkedtünk be védelemre. Egy reggel erős tűzérzési és aknavető tűzrögzítés után azt a parancsot kaptam, hogy páncéltörő ágyus szakaszommal támogassam a gyalogság támadását a vasúti sínek mentén. Ágyúimmal tüzelőállást foglaltam el, de alig hogy letelepedtünk, erős Rata-támadást kaptunk. Ez volt a szerencsénk, mert az alacsony támadás elől az erdőbe húzódtunk vissza. Alig hagytuk el helyünket, a következő pillanatban az átjáró közeléből erős géppuskatűzet zúdított tüzelőállásunkra. Egyik lovunkat ki is lőtték, úgyhogy kénytelenek voltunk ágyunkat is behúzni az erdőbe. Nem volt más hátra, löpőtűzért kértünk és utána az erdőben nyomultunk előre.

Itt újabb meglepetés ért bennünket. Az erdő szegélyétől mintegy 200 méterre a vasúti átjáró közelében magyarformájú egyenruhát viselő katonákat vettünk észre. Integtek felénk. Nagyon megörültünk, mert azt hittük, hogy a délről előnyomuló tolnaiak érték el a vasúti átjárót. Gyors léptekkel elindultunk, hogy üdvözöljük őket. Már csak száz lépésre lehettünk tőlük, amikor hirtelen gyilkos géppuskatűzet zúdított ránk. Mi azonnal földre vetettük magunkat, viszonztuk a tüzet és szép lassan visszavonultunk az erdőbe. Csak akkor tudtuk meg, hogy a bolsevista katonák így akartak bennünket léprecsalni. Ekkor döbrentünk rá, hogy olyan ellenséggel állunk szemben, amely nem tiszteli a nemzetközi jogokat és köteleket. Ez aztán a legnagyobb óvatosságra és a legnagyobb elszántságra készítetett bennünket.

ORVOSI TILALOM ELLENÉRE...

Néhány nap múlva ismét mi támadtunk. Nagy tűzérzési előkészítés után elindultunk, hogy birtokba vegyük a vasúti átjárót, de az oroszok a vasúti töltés alatt oly ügyesen rendezték be kiserődjüket, hogy a tűzérzési előkészítés ellenére is csak lépésről lépésre tudtuk megközelíteni őket. Már a töltés előtt jártam, amikor közelemben egy akna csapódott be és utána nyomban elvesztettem eszméletemet. Hogy ezután mi történt, nem tudom, csak arra emlékszem, hogy amikor eszméletem visszanyertem, kórházban feküdtem. Kábult volt a fejem, de nem éreztem rosszul magam. Orvosaimnak már akkor mondtam, hogy nincs semmi bajom és engedjenek ki a kórházból, de azok hallani sem akartak róla.

A délutáni órákban legényemnek kiadtam a parancsot, hogy gondoskodjon valami járműről és másnap visszamegyek zászlóaljomhoz. Másnap valóban jött a legényem egy fogattal és anélkül, hogy bucsút vettem volna, kimentem zászlóaljomhoz. Még aznap engedélyt kértem, hogy a vonal előtt maradjon páncéltörő ágyúmat fölkuhatassam és behozhassam. Ki is mentem. Balszárnyunkon a német gyalogság támadott. Elől egészen csend volt. Az ellenséges állásoktól 120 lépésnyire megtaláltam ágyúmat. Megállapítottam, hogy néhány találat érte, de kis javítással harcképessé lehetett tenni. Mialatt a löveg elvonásán fáradoztam, az ellenség a támadó németekre erős zárótűzet zúdított. Egy fa mögött kerestem menedéket a gyilkoserejű tűz elől. Köpenyemet így is több találat érte, mellettem lövedékek szántották a földet, de nem történt semmi különösebb bajom.

Amint a fa mellett feküdtem, egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy másik fa mögül egy alak leselkedik felém. Már az első pillanatban megállapítottam, hogy bolsevista

katoná. Hirtelen lendülettel mellette termettem gyomorszájon vágtam és lefegyvereztem. Éppen a legjobbkor, mert már emelte rám a géppisztolyát. Mikor magához tért, hátrakisertem és átadtam zászlóaljparancsnokomnak.

JÁRÓREL OTT, AHOL MAGYAR KATONA MÉG NEM JÁRT

Másnap zászlóaljparancsnokom azzal a feladattal bízott meg, hogy sávunkban derítsem fel az egész Don partját. Este hat órákor indultam el járőrrel. Nagyon óvatosaknak kellett lennünk, mert a mi oldalunk belátható síkság, a felderítendő rész pedig bozotos volt. Éjszaka hatalmas esőt kaptunk és borig áztunk. A felderítést persze folytattuk reggel. A Don partján megláttam annak a Ratanak roncsát, amelyet vadászaink előző nap lőttek le. Járőröm

Sztalingrád környéke: Kalmükföld és Kazakisztán

Sztalingrád és Asztrachán városok között lomhán folyik a Volga a Káspi tenger felé. Hatalmas szeppevidék terül el az Alsóvolga mindkét oldalán. A doni feketeföld nyulványai egész Sztalingrádig érnek ugyan, de a Volgától keletre már a Káspimedence jellegzetes szikes talaja kezdődik, hogy lassan átmenjen a füves Kirgiz-szeppebe. Ezen a vidéken hosszú a nyár, hiszen májustól szeptemberig 17 fok fölött van az általános hőmérséklet, sőt kánikula idején bizony nem egyszer a 25 fok fölé emelkedik. A tél nagyon hideg és bár nem sok hó esik, de a nagy hófúvások miatt gyakran megakad a közlekedés. A vidéket decembertől márciusig jégpáncél borítja.

A Volga tulajdonképeni völgye Sztalingrád után a lapos vidéken egyszerre terpeszkedni kezd és átlag 3—8 km. a szélessége. A Káspi tó közelében pedig már 30, sőt 50 km. szélesre tágul a völgye. Mellékágak és kiöntések, kiterjedt mocsarak és ingoványok teszik változatosabbá a táj képét. Tavasszal aztán megáradnak a vizek és egyetlen hatalmas víztűrő az egész Volgamedence. Itt van a Volgatól balra az Elton tó és a nagy sótarlalmú Baszkuncsák tó is.

Közigazgatási szempontból az Alsóvolgától nyugatra eső terület hivatalos neve „Kalmükföld szovjetköztársaság” (ASSR), mint a Föderatív Orosz Szovjetköztársaság (RSFSR) tagja. Fővárosa egyben az egész 74.200 négyzetkilométer nagyságú vidék egyetlen városa is: Eliszta. A köztársaság 220.723 lakosainak többsége kalmük. Közepes termet, sárgás testszín, ferde szemek, rövid lapos orr és sima fekete haj jellemzi a mongolfajú kalmük népet. Kína közeléből vándoroltak ide a 17. században. Legnagyobb részük még ma is nomád, állattenyésztéssel foglalkozik, nemezstörbén él és nem hajlandó letelepedni. Kasztréndszerük, láma-budhista vallásuk és népszokásaik (feleségrablás) belső-ázsiai hazájuk emlékei.

Az Alsóvolga balpartján a Kalmükföldnél majdnem négyszer nagyobb ország terül el, a 274.450 négyzetkilométer nagyságú Kazakisztán szovjetköztársaság. Közel 6.200.000 lakosának 57%-a kazák, 19%-a orosz, 13%-a ukrán, 11%-a pedig különböző nemzetiségű. A kazákok szintén a mongol-ázsiai fajtipushoz, illetve ennek túráni ágához sorolhatók. Ők is állattenyésztő nomádok, habár az utóbbi időben már kezdtek elhagyni kerek sátraikat, hogy letelepedve gabonatermeléssel foglalkozzanak a sovány földön. A turkesztáni Taskent környékéről szorították fel őket erre északra. A bolsevista kormány egyre több orosz iparost és parasztot telepített köréjük, úgy, hogy mindig jobban visszaszorultak a terméketlen szeppevidékre. A kazák nép pusztulása feltartóztathatatlán. Az utóbbi évtizedben kerek egy millióval csökkent a népesség.

Moszkva olyan óriási gyapot ültetvényeket létesített Kazakisztánban, hogy az állattenyésztés rendkívül visszafejlesztődött és az ország önelvételétől függetlensége teljesen megszűnt. A Szaratov-Uralszk vonalból elágazó vasút végállomása a Volgadelta egyik dombos szigetén fekvő Asztrachán, a kazárok egykori városának

tagjaival közöltem, hogy megközelitem a repülőroncsot és addig ók fedezték munkámat. Amikor a Rata közelébe értem, a tulsó oldalról erős géppuska tüzet kaptam. Először bebújtam a Rata roncsai alá, majd amikor a tűz lanyhulni kezdett, visszakusztam járőrömhöz és továbbmentünk.

Mivel még az első napi esőtől csuromvizesek voltunk és nem akartam embereimmel még egy éjszakát kint tölteni, ezért meggyorsítottuk az iramot. Végig fésültük az egész Don partját és járőrözés közben felderítettünk négy aknavető tüzelőállást, egy táboriőrsöt, egy ütegállást és egy eddig még ismeretlen átkelőhelyet. Közben még háromszor kaptunk erős tüzet, de szerencsére egyikünknek sem történt semmi különösebb baja. Estére már be is vonultunk zászlóaljunkhoz és mindezeket jelentettük a százados urnak. Ezekért a cselekményekért tüntettek ki a nagyvezüst éremmel.

Orosz Tamás hadapródormester századával most pihenőben van. De már készülnek előre.
Sz. Kovács Imre, hadnagy.

Itt nek közelében. Mint Sztalingrádnak, úgy ennek a kikötővárosnak is a lakossága nagyon kevert. Asztrachán a kaspitengeri orosz hajóhad támaszpontja és a volgai hajóforgalom egyik legfontosabb átrakódállomása. Ezen a városon keresztül szállítják délről a selymet és gyapotot, északról pedig a fát és gabonát. De mint halászati központ is jelentős. Innen látják el az északi vidékeket káviárral, sózott és füstölt halakkal.

Mindaz eltörpül a város azon jelentősége mellett, hogy itt indul útjára a kaukázusi olaj Moszkva és a Szovjetunió többi városai felé.
(TEK)

70 éve született a pörgettyűs iránytű feltalálója

(MN) 1873 október 3-án született Hermann Anschütz, egy matematika- és fizikatanár fia, aki később a világ legfinomabb műszerének feltalálásával tette világhírűvé nevét. A szerencséskezű fiatal tudós harminc éves korában kezdett egy olyan iránytű szerkesztésének gondolatával foglalkozni, amelyet vashajókon, repülőgépeken és tengeralattjárókon is lehet használni, ahol az ősi mágneses iránytű a vastömegek vonzására csődött mondott. Az alapgondolatot a híres francia fizikusnál, Foucaultnál találta meg, aki a „Comptes Rendus” című folyóiratban egy rendkívül szellemes tanulmányban már 1852-ben kimondta, hogy a földet óriási pörgettyűnek lehet tekinteni, mely az egyenlítőn másodpercenként 1000 méteres forgási sebességet fejt ki és hogy minden gyorsabban forgó pörgettyű arra törekszik, hogy ha minden irányban szabadon mozoghat, tengelye a földpörgettyű tengelyéhez képest merőleges helyzetet foglaljon el.

Akkoriban azonban ilyen pörgettyűt még nem lehetett szerkeszteni, mivel csak a váltóárammal lehet azt a percenként 21.000 fordulatot elérni, melyre egy pörgettyűnek szüksége van ahhoz, hogy egy védőburkba bezárva hónapokon át foroghasson. Anschütz, akiben sokan korunk legzseniálisabb feltalálóját látják, a súlyos problémát ugyiszólván kapásból megoldotta és pörgettyűs iránytűje egy év múlva már használatban is volt. A találmány lényege három egymással összekapcsolt pörgettyű, melyek egy higanvedényben uszó üres vasgolyóban vannak odaerősítve. A hat kilogramm súlyú pörgettyűk forgás közben a forgási erő következtében 3000 tonnányi tömegnek felelnek meg, így tehát a mágnesnél összehasonlíthatatlanul nagyobb erővel kényszerítik magukat a földélekkör irányával párhuzamos irányra. Egy hónap alatt körülbelül egymillió fordulatot végeznek és az a legfőbb oka annak, hogy külső hatásokkal szemben ugyiszólván teljesen érzéketlenek.

Bács-Bodrog vármegye 5, Zombor, Szabadka, Újvidék 1-1 felsőházi tagot választhat az új javaslat alapján

Egyhangú ünnepélyességgel fogadta el a felsőház a Kormányzóhelyettes emlékére megörökítő javaslatot

Budapestről jelentik: A felsőház szerdán délelőtt tárgyalta hős halált halt kormányzóhelyettesünk, vitéz Nagybányai Horváth István emlékének és a nemzet hájájának megörökítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a Ház már elfogadott. A javaslat tárgyalása kapcsán Kállay Miklós miniszterelnök hosszabb beszédben méltatta hős halált halt kormányzóhelyettesünk érdemeit és a törvényjavaslat célját. A felsőház egyhangú ünnepélyességgel fogadta el a javaslatot általánosságban és részleteiben.

Ezután szünet következett, majd az ülés második részében Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be az ország felsőházáról szóló XXIII. tc. módosításának és kiegészítésének tárgyában. A törvényjavaslat arról intézkedik, a visszatért területek törvényhatóságai felsőházi tagsághoz jussanak és ha elfogadják, úgy emelkedni fog a felsőházi tagok száma. A javaslat alapján Bács-Bodrog vármegye 5, Zombor, Szabadka, Újvidék törvényhatósági jogú városok pedig 1-1 felsőházi tagot választhatnak.

Nagyhorderejű kormányintézkedéseket jelent be csütörtökön Kállay miniszterelnök

Budapestről jelentik: Csütörtök délután a MFP pártértekezletet tart. Kétségtelen, hogy az őszi politikai kampány egyik legfontosabb pártértekezlete lesz. Itt ismerteti Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a pénteken benyújtásra kerülő 1943. évi állami költségvetést, amely az ötödik költségvetése. Ugyancsak ezen a pártértekezleten várják a miniszterelnök beszédét is, amelyben rendkívül fontos és nagyhorderejű kormányintézkedéseket jelent be, valamint ismerteti azokat a törvényjavaslatokat, amelyek majd a költségvetés bizottsági tárgyalásainak idején a piénumot foglalkoztatják.

Miniszter expozéjára a Ház pénteki ülésén kerül sor. Ennek keretében terjeszti be az 1943. évre szóló állami költségvetési javaslatot. Ez a költségvetés a tavalyival szemben az egész országra vonatkozik. A múltévi költségvetésben ugyan is még nem voltak benne a visszatért délvidéki területek pénzügyei. Az 1943. évi költségvetés, mint már említettük mint a pénzügyminiszternek ötödik költségvetése kerül tárgyalásra. Az első az 1938-39. évi volt Magyarországnak utolsó „békebeli”, a trianoni Csonka-Magyarország utolsó költségvetése. Az azóta beterjesztett költségvetések már mind az ország megnövekedésének megfelelően bővültek.

Kétkeze munkájának eredményéből szeretne országzászlót, hősi emlékművet és kulturházat emelni egy székely falu

A Hargitától kissé nyugatra Udvarhely megye agyagos földjén épült Korond. Székely lakossága a szegényes földművelés és állattenyésztés mellett agyagiparral és taplóáru készítéssel foglalkozik. Nagy hozzáértéssel utánozhatatlan népművészettel készítenek használati és dísz tárgyakat. A község szegény. Annakidején sokat szenvedett a román elnyomás miatt, mely az irredenta érzelmi lakosságot különösen sújtotta.

Az itt lakó egyszerű és tiszta erkölcsű nép Isten áldásának tekint a gyermekáldást. Sajnos a szegénység következtében a gyermek halandóság is nagy. Ennek megszüntetésére kulturházat kellene létesíteni, hol képzett zöldkeresztes nővérek sok apró életet átmenthetnének azon a válságos pillanaton, melyben lét és nem lét között lebeg.

Ezenkívül még két álmuk van a gyermekszerető korondi székelyeknek. Országzászlót és a hősök emlékművét szeretnék felállítani kis falujukban.

Ezért az egész ország magyarságához fordulnak támogatásért. Legyünk segítségükre.

gükre nemes terveik megvalósításában! Nem alamizsnát kérnek hanem, csupán művész anyag és tapló készítményeiket ajánlják figyelmükbe. Félreértékű, népművészeti tárgyakat kínálnak.

Most Karácsony, a szeretet ünnepe közeledik. Mindenkinél van kedvese, akinek örömet akar szerezni. Ne felejtkezzünk meg az ajándéktárgyak kiválasztásánál a korondi népművészeti portékáiról.

Ezzel nem csak kedveseinknek szerezhetünk örömet, hanem részünk lehet sok kis, székely élet megmentésében ha elősegítjük vágyaik megvalósítását.

A korondi székely fazekasok által közlétebb felhívás az egyes korondi tárgyak közelebbi körülírását is tartalmazza. Bepillantást nyertünk a korondi áruk árjegyzékébe és megdöbbenve látjuk, hogy a székely fazekasok munkáját a vásárolt áru ellenértékével nem is tudjuk kellőképpen honorálni.

Hatszemélyes komplett tejeskávékészlet legkülönbözőbb színben és mintával már 20 pengőért kapható. Négy darabos női főzőedénykészlet 5 pengő 80 fillér. A tálcák ára 2 és 6 pengő között mozog, a tojástartó pedig 40 fillérért kapható. A gyönyörű dísz tárgyak, vázák ára 3 pengőtől 50 pengőig terjed.

A fataplótárgyak közül női táskát már 10 pengőért, férfi ernyős sapkát 3 pengő 60 fillérért, női kalapot pedig 10 pengőért vásárolhatunk.

A korondi székelyek a megrendelést és a vételárát községük előjáróságához kérik.

IGAZ MAGYAR NEM FECSÉG ÉS NEM TERJESZT RÉMHÍREKET.

Tíz kiló vaj egy csendéletért

(MÍN) Valamikor ez volt a szokás Oslóban: Ha Kierkegaard, a norvég földműves Oslóban már megtekintette a mezőgazdasági kiállítást, akkor nem ült nyomban vonatra, hanem még egy kis kitérőt tett a Raadhugate-ra és tisztaszobája felszítésére beszerzett egy-két, rendszerint lovakat vagy tengerrésztelket ábrázoló olajfestményt. Ugyanezt tették a fiatal házaspárok is, ha Oslóban elintézték a lakodalommal kapcsolatos bevásárlásukat, úgyhogy a kis ütött-kopott raadhugate-i »mükereskedés» Osló környékén lassankint olyan hírnévre vergődött, mely alig maradt el valamivel is Berlin, München vagy Páris nagy tárlatai mögött. Az idegen mindenestre hámarosan meglágyelhetett, hogy ezt a vásárlóközönséget nem annyira a kompozíció, a színek és az ecsetkezelés technikája, hanem inkább a téma érdekelt és a jól formált, kellő husban lévő lovakat a legművészebben festett gebékek szemben is előnyben részesítette. De hát ezek a napbarnított arcú vásárlók nem teaszagu szalonokból, hanem egészen más illatokat árasztó helyiségekből jöttek és nem lehetett rossz néven venni tőlük, hogy képeket is olyan dolgokkal akarták magukat körülvenni, amelyekhez éppen értettek.

A gyanús idegenek ellenőrzésében és megfigyelésében legyünk a hatóságok segítségére.

Ezenkívül az volt legjellemzőbb közös vonásuk, hogy nem szívesen adták ki pénzt. Sokkal könnyebb szívvel fizettek azáltal, amivel maguk is bőségesen el voltak látva: vajjal, tojással, sonkával vagy más efféle földi javakkal. Így aztán lassankint pontos árszabás alakult ki a raadhugatei kis müintézetben: egy erdő- és tengerrésztel, arckép vagy csendélet rendszerint tíz kiló finom falusi vajért, néhány véka friss tojásért, vagy két tucat karvastagságú kolbászért cserélt gazdát — szóval pontosan olyan cserékereskedés fejlődött ki, amelyen később — már amennyire a rendőri ellenőrzés szigorúsága megengedte, sokkal nagyobb körökben is meghonosodott. Sajnos azonban a raadhugatei mükereskedés zsiros üzletei ma már csak a régi jó idők emlékei. Időközben Norvégiában is megváltoztak a viszonyok. Most bizony a legjobb nemzetközi nevű festői is szívesen lemondana vásznairól néhány kiló vajért — Kierkegaard azonban, ha hébe-hóba Oslóba vetődik, kizárólag pénzzel hajlandó csak fizetni. Így változnak az idők és az idővel együtt az értékek is...

Nyilttér

E rovatban közöltékért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

M. KIR. ÁLLAMVASUTAK
ÁLLOMÁSFŐNOKSÁGA
ZOMBOR

HIRDETMEYNY.

Közöljük, hogy a vasutas nyugdíjasok és családtagjai arcképes igazolványait 1943. évre leendő érvényesítés végett folyó év november hó 5-ig kell az állomási segédhivatalban leadni a Központi Számfejtő Hivataltól kapott, az igényjogosultságra vonatkozó kérvénymintával együtt.

A 16 éven felüli gyermekekről, ha azok nyilvános tanulók, vagy tanoncok, az iskola részéről igazolást, vagy tanoncszerződést kötelesek az érvényesítéshez beszerezni.

Azon 16 éven felüli gyermekekről pedig, akik szülői ellátás alatt állanak és semminemű keresetük nincsen, hatósági igazolványt kell beszerezni. Ha azonban a gyermek állásban van és keresete a 70 P.-t eléri vagy meghaladja, az ilyen gyermek arcképes igazolványát be kell szolgáltatni.

Télikésztyűk egyéb bőrdíszműveink a leg-
nagyobb választékban

Cégtulajdonos: **Zsigmond Vilmos,**
Zombor, Petőfi utca 8.
Bizalom tag Baross tag

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8, második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — UGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Lackner Lajos Trefort utca 4. Telefon: 188. — UGYELETEK GYÓGYSZERTÁR: Aranykereszt, Deák Ferenc krt.

A zombori helyőrség tisztikarának Hubertus vadászlovaglása. A zombori helyőrség tisztikara a Csonoplya felé vezető ut melletti gyakorlótéren Hubertusz vadászlovaglást rendez november 3-án, délelőtt fél 11 órakor.

Országzászlót avat vasárnap Cservenka. Cservenka október 25-én avatja fel országzászlóját dr. Deák Leó főispán és vitéz dr. Bajcsay Ernő alispán védnöksége alatt. Reggel hét órakor fogadják a vendégeket a vasútállomáson, fél kilenckor istentiszteletet tartanak az összes templomokban, fél tízkor az országzászlót átviszik az emlékműhöz. Az ünnepség a Himnuszszal kezdődik, utána Liely Pár dr. főispáni tükör szaval. A zászló megáldása után felvonják a lobogót. Az avatóbeszédet dr. Nagy Iván országgyűlési képviselő mondja. Az ünnepség után közös ebéd lesz a Pannónia nagytermében.

Két embert halálragasztott a vonat Szegednél. Szegedről jelentik: Gera Imre 20 éves szegedi lakos kocsijával az utolsó pillanatban akart áthajítani a vasúti sínekre. A városi kisvasút mozdonya elkapta a kocsit és elgázolta. Ugy Gera, mint annak nővére olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházbeszállítás közben meghalt. A vizsgálat folyik.

**FIATAL MÉZESKALÁCSOS-SEGÉD
azonnal felvétetik.
ELINGER CUKRÁSZ, Ó-SZIVÁC.**

Kivégeztek egy rablótámadót. Miskolcra jelentik: A hadbíróság halálra ítélte Czecze János 20 éves legényt, aki elsötétítés alatt kirabolta Soltész János földművest. A határaiteltl kegyelmi kérvényét elutasították és Czeczen kötél által végrehajtották az ítéletet.

Vagyont érő selymek a cigány szekeren. Kolompár Gyula hercegszöllősi cigányt letartóztatta a rendőrség, mert kocsián vagyont érő női és férfi ruhák, kendők és selymek voltak. A cigány valószínűleg lopta a sok drága holmit. Amikor a csendőrök feltartóztatták, azt mondogta, hogy a patikába megy, sietős a dolga, mert beteg a felesége. A talált tárgyak jegyzékét országosan közzé teszik, hogy megtalálják a károsultakat.

Vasárnap hadigondozónapot rendeznek Péterrévén. Vasárnap hadigondozónapot rendeznek a községben. Délelőtt 10 órakor ünnepi mise lesz, majd a vöröskereszt tagjai gyűlést rendeznek a harctéren lévő hozzátartozók részére. Este színelőadást tartanak, amelyen bevezetőbeszédet Füstös Antal főjegyző mond, a nap jelentőségét pedig dr. Takács Ferenc plébános országgyűlési képviselő ismerteti, közreműködnek még Vakos Marin káplán, Asztalon Farkas Mihály és Belényesi István.

Husz fillér egy deci mandulatej a kávéházakban. A közellátásügyi miniszter rendelkezése értelmében a kávék 20 fillért számíthatnak fel deciliterenként a külön felszolgált mandulatejért. Az egy deciliter mandulatejjel készült tejeskávé jóváhagyott árát legfeljebb 8 fillérrel, a féldeciliter mandulatejjel készült kapuciner árát 4 fillérrel lehet emelni. A kávékért kérték a citrom árának megállapítását is. Mint-hogy azonban ezidőszert citrom nem kapható és a kávéházak citrompótlóval szolgálják fel a teát, a miniszter nem találta módszerűnek a citrom árának megállapítását. (Magy. Tud.)

Mivel pótolhatjuk a hernyóenyvet? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsös őszi permetezéséről, a gyümölcsfák és a szőlő ideai vízhiányáról és annak következményeiről, a gyümölcsfák műtrágyázásáról, a pincében való gombatermesztésről, a konyhakerti termények és a burgonya téli eltartásáról, a szőlőlekvár készítéséről, a gyümölcsös- és konyhakert őszi fentőn munkálatairól stb. A két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI., Aréna-ut 84/c.) lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld egy alkalommal mutatószámot.

Késpárbajt vívott két asszony. Kun Istváné 42 éves és Sztrahora Józsefné 24 éves mecskaszabolcsi bányászasszonyok összeszólkóztak, s késsel támadtak egymásra. Mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek, Kun Istvánné belehalt sérüléseibe.

Fogház lett a tréfa vége. A topolyai járásbíróság hétnapi fogházbüntetésre ítélte Baravics János 38 éves topolyai lakost, mert az májusban elloptott egy liter pálinkát özv. Győri Jánosné vendéglőjéből. A vádlott azzal védekezett, hogy csak meg akarta tréfálni a kocsmárosnét.

Erkölcstelen merénylet kísérletéért háromhavi fogház. A zombori törvényszék Litzinger Ferenc őrszállási gazdálkodót erkölcstelen merénylet kísérletéért háromhavi fogházra ítélte.

Hatszáz ezer pengő Topolya költségvetése. A topolyai képviselőtestület most tartotta közgyűlését Kiskároly János bíró vezetésével. A képviselőtestület a szegény gyermekek iskolai könyveire ezer, az utcák fásítására ezer, a vásártér rendezésére 15.000, az óvodák felszerelésére 4340 pengőt irányoztak elő. A jövő évre előirányzott összkiadás 582.613 pengő, a pótló 147 százalékos lesz.

Liszt Ferenc előadás a tokiói rádióban. A tokiói rádió előadást rendez Liszt Ferenc születésnapja alkalmából és az előadást rövid hullámon közvetíti Magyarország számára. Az előadást greenwichi idő szerinti csütörtökön délután 7 óra 40 perckor kezdik meg a magyar Himnusszal.

Topolyai hírek. A Vöröskereszt gyűjtése összesen 2627 P. 65 fillért eredményezett. — A topolyai vendéglősök értekezletén megállapították a bor árakat és osztályozták a vendéglőket. Puhalák István és Wéber János vendéglője első osztályú, Patocs Bonaventura, Csermetics Lajos és Fontányi Bélix vendéglője másodosztályú a többiek harmadosztályúak és kocsmák.

Szinyei-Merse miniszter beszél a Kulturális egyesületek szombati kongresszusán. A Magyar Közművelődési egyesületek a Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetsége meghívására 24-én délelőtt 11 órakor kongresszust tartanak a Tudományos Akadémián. A gazdag műsorból kiemelkedik Voinovich Géza emlékeztetése a kormányzóhelyettesről, Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter előadása a város és a falu magyar kulturájáról, Baranyay Lipót, a Nemzeti Bank elnökének beszéde Klebelsberg Kunóról, Beldi Kálmán gróf, az EMKE elnökének előadása a kultuszszövetségek munkaközösségéről és Hankiss János egyetemi tanár bejelentése a Magyar Városok Országos Szövetségével való együttműködéséről. Délután 6 órakor a nagyváradi Szigligeti Társaság tart ülést Hlatky Endre főispán, Gulácsy Irén, Tabéry Géza, stb. közreműködésével.

Megoldották a színes papírfénykép problémáját. A Drezdában néhány nappal ezelőtt »Film és szín« címen megtartott szakértekezleten a német kémiai ipar világ rászóló sikerről számolt be. A színes fényképről most már a fekete-fehér fényképezésben szokásos módszerrel tetszés szerinti számban »háziilag« is lehet papírmásolatokat készíteni. Éppigy semmi nehézsége sincsen a régi nagyítógépekkel végzett nagyításoknak sem. Mint a német kinotechnikai társaság elnöke, Raths dr. az értekezleten kijelentette, hogy az agfacolor negatív film kidolgozásának menete teljesen ugyan az, mint a közönséges filmé. Sajnos a háború alatt nem lehet szó arról, hogy agfacolor filmek és papírok korlátlan mennyiségben kerülhessenek piacra.

Halméreg. — A Buvár októberi száma írja. — A halhus sokkal könnyebben romlik, mint a többi húsféleség, mert nagyobb a víztartalma és ez a baktériumok elszaporodására kedvező. A baktériumok termelte toxinok teszik veszedelmessé már a romlás legkezdetén a halhúst. Sokszor megtörténik, hogy érzékszerveinkkel még nem ismerjük fel a romlást, de a mérgek már tetemesen felgyűltek. Épp ezért legjobb élő állapotban vásárolni a halat. A férgeket terelő baktériumok többnyire rothasztók.

Borzalmas éhínség Kínában. A Sárga folyótól délre elterülő Honan kínai tartományban, amelynek kiterjedése 50.000 négyzetkilométer lakosságának száma pedig 20 millió a két éve tartó száraz időjárás és a sáskajárás tönkretette a termést és borzalmas éhínséget okozott. A halálzási arányszám példátlan mértékben emelkedett, különösen a gyermekeket tizedeli az éhínség. A kormány tehetetlen a szerencsétlenséggel szemben, mert nem tud élelmiszert szállítani a tartományba.

Fügefaligetek Németországban. A Neckar völgyében, mely Németország legmelegebb és legnaposabb vidéke, már több mint 12 éve folynak kísérletek egyes délvidéki gyümölcsök és főzelékfélék meghonosítására. A paprika, tojásgyümölcs, édes ánizs, csemegekukorica termesztésére irányuló kísérleteket teljes siker kísérte és ezekből a növényekből a korábbi folyamán már bőven került piacra is. Éppen így sikerrel járt a dinnye, sőt füge termesztése is. Bad Dürckheimben például már egész fügefaligetek vannak, melyeknek termése őszi fügekürákra nyújt alkalmat. Az olajfa és citromfa meghonosítására irányuló próbálkozások még folyamatban vannak.

**MINDENSZENTEKRE
különböző
izléses
KOSZORUK
nagy választékban
SZLADEK virágüzletben ZOMBOR,
Trefort utca 5.**

Egy millió példányszámot ért el Rosenberg könyve. A német sajtó jelenti, hogy a német nemzetiszocialista párt szellemi és világnézeti vezetőjének, Alfred Rosenbergnak »A huszadik század mítosza« című könyve elérte az egy millió példányszámot. A könyv, amely a világ- és szellemtörténetet faji szempontból értékeli át, 1930-ban jelent meg először. A német sajtó nagy jelentőséget tulajdonít annak a ténynek, hogy ez a nehéz olvasmány milliók kezén ment keresztül és hangsúlyozza, hogy akár meggyőzte olvasóit, akár pedig vitára készítette, mindenképpen lényeges szerep jutott neki a kialakulóban lévő új világ szellemi és lelki arculatának megújításában.

Van-e szüksége az amerikai haditengerészetnek lorgnettekre? (MN) Amint ezt annak idején már az angol haditengerészet is kénytelen volt megtenni, az amerikai haditengerészeti minisztérium felhívással fordult a közönséghez, hogy bocssáson távcsöveket a haditengerészet rendelkezésére. A felhívásnak csakugyan volt is foganatja, de nem volt sok köszönet benne. A távcsövekhez a közönség maga is ragaszkodott, azonban annál több női lorgnette érkezett. A különös adománynak az a magyarázata, hogy a távcső amerikai neve, a »binocular« egyuttal közönséges szemüveget is jelent. Mindenestre jellemző az amerikai közönség átlagműveltségére... hogy az Amerika hadbalépése óta eltelt idő: tíz hónap alatt még mindig nem tudott arra rájönni, hogy a haditengerészetnek nem lorgnette-ekre van szüksége.

Lublin 600 éves évfordulója. A lengyel főközművelődési bizottság egyik megyei székhelye, Lublin október negyedikén ünnepelte fennállásának 600 éves évfordulóját. A várost egy Ferenci nevű mainzi polgár alapította és a magdeburgi jog alapján szervezte meg.

KÖNYV

Napfényes ablakok

— Kathleen Norris regénye —

Az apa, aki egyik főszereplője ennek a regénynek, súlyos vádat emel gyermekei ellen. — Mi örömről beszélünk a gyermekekről? — mondja. — Soha nincs kedvük ahhoz, amit mi szeretünk. Soha nincsenek itthon, csak arra vágyok rá, hogy pénzt kérjenek tőlem, de mit kapok cserébe én? Három leányom és egy fiam van, de egyiket sem ismerem, fogalmam sincs róla, mit gondolnak, mit éreznek, hogyan akarják berendezni az életüket. Manapság nem divat már, hogy a leányok otthon ülnek, főznek, varrnak és beszélgetnek szüleikkel?

Örök szavak ezek, szerte a világban mindennap elhangzanak és el fognak hangzani az idők végezetéig, amíg szülők és gyermekek élnek a földön. S örök az anya szelíd szava is, amellyel a gyermekeket védi, bár maga is érzi és neki is fáj, hogy az apának igaza van:

— Te sem kívánád, hogy gyermekeid mások legyenek, mint a mai normális fiatalság, — mondja az anya. — Amióta a világ világ: angyalok és apák mindig ezt tették gyermekeikért és szerencsétlenek lennének, ha nem hoznának áldozatot értük.

Kathleen Norris azt mondja el ebben a regényében, hogyan találják meg újra egymást szülők és gyermekek és hogyan találják meg mindnyájan a boldogságot a tisztas, munkás szegénységben. Az élet szép, ha az ember örülni tud a harmatseppnek, az ázott orgonabokrok-ról felszálló illatfelhőnek, a meleg és tiszta konyhának, az otthon áldott békességének, és szegénynek lenni biztonságosabb, mint gazdagnak lenni. Ez a tanulsága ennek a szép és tiszta regénynek, amely olyan egyszerű és megnyugtató, mint a föld, mint a kenyér, mint a napfényes ablak.

A regényt Ruzitska Mária fordította magyarra, szeretettel és művészettel.
A könyv Singer és Wolfner Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelent meg.

RAFFAELLE CALZINI:

A HEGYEK FIA

Giovanni Segantini a XIX. század legnagyobb olasz festője. Mint árva gyermek, paraszti sorból küzdött fel magát a művészet nagyjai közé. Új, maga törté utakon jár: sajátosság látás- és ábrázolási módját, mely a színek felbontásán alapul, a művészettörténet divizionizmus néven könyveli el.

Az Engadin völgyében élte le életének nagyobb részét, az Alpok szolgálatát képeihez legtöbbször a háttérrel, gyakran magát a témát is.

Ezt a Giovanni Segantinót tette meg Gálzini regényének hősevé. Végigkísérjük őt a regény lapjain, mint kis borzas, mezitlábos utcagyereket Milánó külvárosának tarka-barka utcáin, amint mohó szemekkel issza magába az élet színeit, átszenvedjük vele együtt a javítóintézetbe zárt kislányok fogcsikorgató kínját s elkísérjük őt a magasba, az Alpok csodálatos világába, s művészetének magányos csúcsaira.

Calzini, mely emberi melegséggel fogja kezén a kis utcai csavargót s vezeti szemünk előtt az emberi kicsinyes gonoszságok s az elhagyott gyermekekre tátott szájjal leselkedő veszedelmek felett kis hőst, akinek gyermeki öntudatlanságába a leendő művész erkölcsi biztossága ad tartást és erőt.

S látjuk Segantinót, a „hegyek fiát”, a havasok szerelmét, amint kedves hegyi parasztlal között, maga is paraszti igénytelenségben s valóságos szerzetesi önmegtartóztatásban él a hegyek magányában és lesi a havasok drága titkait: a fűveket, a fákat, a fámbor teheneiket, bájos csácskát s lesi bennük a hegyek kristálytiszta muzsikáját.

Az ember vergődése és a művész apoteózis a tárgya ennek a regénynek.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelent meg művészi kötésben.

KUNSZERY GYULA:

Magyar írók bűnpörei

Ez a tanulmány-kötet a magyar irodalom teljes hosszmetézetét nyújtja abból a sajátos, mindezideig figyelmen kívül hagyott szempontból, hogy ezer év magyar írói mennyi szenvedést, üldözöttséget vállaltak irásukért, igazukért, magyarságukért. A vallási, politikai, világnézeti, művészi meggyőződés áldozatot vállaló író-hőseit vonultatja fel szemünk előtt az avatott tollú szerző, s a részletekből egy szellemi szabadság-küzdelem grandiózus tablója bontakozik ki, mintegy annak igazolásul, hogy a magyarság a szellemi élet küzdőterein éppen úgy megállotta a helyét, mint a katonai csatamezőkön. A Szentlélek katonái voltak a magyar írók, akik nemcsak lelkesedni, hanem harcolni és szenvedéseket vállalni is tudták sajátos hivatásukért. A részvét könyvében megtisztult büszke nemzeti öntudat érzésével tehetjük le ezt a kis könyvet, mely ékes bizonyossága annak, hogy

S P O R T

Lassan élre törnek a jó formában lévő bácskai csapatok

Az NB III. hatodik fordulójára nem hozott nagyobb meglepetéseket, az eredmények többé kevésbé megfelelnek a papírformáknak. Meglepetésnek lehet venni a MOVE Szabadkai Sport nagy győzelmét (5:1), Ujvidéken az ottani MÁV ellen és a Bajai TISE győzelmét (3:2), Mezőkovácsházán. A többi eredmény várható volt. Az Ujszegedi TC ismét győzött s így 11 ponttal szüldárdan áll az első helyen továbbra is. A Bajai TISE szintén győzött és 10 ponttal megtartotta a második helyet. A Temerini TC 9 ponttal szintén megtartotta a harmadik helyet, de ha tekintetbe vesszük, hogy az öt megelőző Bajai TISE 7 mérkőzést játszott s csak egy ponttal vezet a TTC előtt, a temerinek könnyen elérhetik a második helyet. Amint látni az első három helyen nem történt változás, míg a többi csapatok mind megváltoztatták helyüket kivéve a Bácsalmási MOVE-t mely továbbra is az utolsó helyen maradt.

A Bácska vasárnapi győzelmével az ötödik helyről a negyedikre került 8 ponttal. A Zombori SE vasárnap ismét két pontot szerzett s így 7 ponttal 15:12 gólaránnyal a 7. helyről az ötödikre került megelőzve a Bezdáni SE-t, mely szintén 7 ponttal de 11:12 gólaránnyal a 8. helyről a hatodikra került. Sokat esett a Békéscsabai MÁV, mert a negyedik helyről a hetedikre került 6 ponttal, megelőzve valamivel

jobb gólaránnyal a MOVE, Szabadkai Sportot melynek szintén 6 pontja van. A Makói AK a hatodikról a kilencedikre a Szentesi MÁV a kilencedikről a tizedik helyre került 5-5 ponttal. A MOVE Zombori TK minimális vereséget szenvedett Szabadkán a Bácskától s így kénytelen volt 4 ponttal a 10. helyről a 11-re menni, de remélhetőleg ezt a helyet vasárnap már meg is fogja változtatni, mert bizonyosra vehető, hogy vasárnap győzni fog s így 6 ponttal a 7-8. helyre kerülhet. Mezőkovácsháza habár a vasárnapi mérkőzést elvesztette mégis jobb gólaránnyal az Ujvidéki MÁV elé került a 12. helyre 3 ponttal míg az Ujvidéki MÁV a 12-ről a 13. helyen van. A Bácsalmási MOVE maradt az utolsó helyen.

Érdekes még megemlíteni, hogy vasárnap eldöntetlen mérkőzés nem volt, a legnagyobb eredményt a MOVE Szabadkai Sport érte el, míg a legkisebb győzelmet a Bácska aratta. Saját pályájukon győztek: a ZSE a Temerini TC az Ujszegedi TC és a Bácska, míg idegenben a Move Szabadkai Sport, Bajai Tise és a Bezdáni SE. Saját pályájukon vereséget szenvedtek: az Ujvidéki Vasutasok, Mezőkovácsháza és a Szentesi MÁV.

A jövő vasárnapi mérkőzések valószínűleg lényegesen megfogják változtatni a táblázatot, különösen az első helyek körül.

Vasárnap itthon játszik a MOVE-Zombori TK

A Nemzeti Bajnokság alforduló csoportjában szereplő MOVE ZTK, kedvezőtlen sorsolás folytán az elmúlt két vasárnap vidéken szerepelt. Mint köz tudomásu a vidéki szereplések mindig nagy feladat elé állítják az utazó csapatot, mert egyrészt a rossz vasúti összeköttetés folytán az utazás igen megtöri a játékosokat, másrészt, a nagyjában egyforma játékerőt képviselő csapatoknál igen nagy előnyt jelent a hazai pályán való játék. A zombori zöld-fehérek az utolsó két vidéki szereplésükön jól állották meg helyüket, mert saját otthonában a bácsalmási »oroszlánbarlangban» 4:0-ra verték az ottani MOVE csapatát és Szabadkán minimális (1:0) vereséget szenvedtek a Bácskától. A két vidéki mérkőzésen tehát 4 gólt adtak 1 kapott gól ellenében.

Vasárnap, október 25-én itthon játszik a zomboriak kedvenc csapata. Ellenfele a Szentesi MÁV lesz. A szentesi csapat már vendégszerepelt Zomborban és a ZSE-nek csak nagy küzdelem után sikerült akkor ezt az együttest 6:4 arányban legyőznie. A szentesiek igen jelentékeny játékerőt képviselnek és szép labdarugást is játszanak. A zombori zöld-fehérek csapata állandó javuló formát mutat és játékosai mindjobban kezdenek összehozni. Ha a csapat továbbra is így fejlődik rövidesen félelmetes játékerőt fog képviselni.

A MOVE ZTK jelenleg igaz, a bajnoki tabella alsó felén foglal helyet a 14-es csoportban, de ezzel kapcsolatban feltétlenül figyelembe kell venni, hogy a csapat csupán két mérkőzést játszott idehaza és négyet vidéken, mely kedvezőtlen körülmény a csoport egyetlen egy másik tagjának sem jutott osztályrészéül eddig.

Zomborban, de különösen a zöld-fehérek nagy szurkoló taborában, nagy érdek-

nincs még egy nemzete a világnak, mely annyi mártírt áldozott volna a Szellem Szabadságának európai eszméjéért, mint a magyar. A filozófusi pontossággal, de amellet írói élelenséggeel megírt munka nemcsak hasznos és tartalmas, hanem élvezetes és lebilincselően érdekes olvasmány.

lódéssel tekintenek a csapat vasárnapi szereplése elé. A mérkőzések felet már lejátszották, megkezdődik a nagy küzdelem az őszi végleges helyezéért. A zombori sport közönség reméli, hogy bajnoki tabella vég-ső kialakulásáig a MOVE Zombori TK ki fogja harcolni az öt megelőző helyet.

Európai sportkongresszus Münchenben

Berlinből jelentik, hogy az október végén Münchenben megtartandó európai sportkongresszus előkészületei nagy ütemben haladnak előre. Mint ismeretes, a berlini olimpiastadionban nemrégiben rendezett nemzetközi könnyűatletika-versenyen határozották el a résztvevő európai nemzetek képviselői, hogy kívánatos lenne egy új Európai Sport Szövetség alapítása. Ez azért vált szükségessé, mert a régebbi nemzetközi szövetségek nagy része ma már nem felel meg a jelenlegi követelményeknek, sőt beszüntette működését, mint pl. a Nemzetközi Torna Szövetség, melynek elnöke a közelmúltban elhunyt lengyel gróf Zamoyski Ádám volt. Az új Európai Sport Szövetség célja és feladata lesz az európai testgyakorlás minden terén rendezett versenyeket teremteni illetve helyreállítani. Ezt a munkát kezdi meg a müncheni sportkongresszus, melyre máris egész sor nemzet bejelentette részvételét (TEK)

Október 25-én játszik le az Apatini SE-Zombori MTE elmaradt bajnoki mérkőzését. Szeptember 27-én Zomborban kellett volna lejátszani a Zombori MTE és az apatini SE közötti elsőosztályu bajnoki mérkőzést. A ZMTE a mérkőzést délelőtt akarta megrendezni, az Apatini SE azonban ebbe nem egyezett bele, s így a mérkőzés elmaradt. Az alosztály vezetője október 25-ikére tűzte ki a mérkőzés új terminusát és egyben figyelmeztette a ZMTE-t, hogy bajnoki mérkőzést csak közös megegyezéssel lehet délelőtt megrendezni. Ugyanakkor az egyesületet szabálytalan eljárás miatt pénzbüntetéssel sújtották.

KÖZGAZDASÁG

A fatermelés és szállítás miniszteri biztosa az ország különböző vidékein a helyszínen tanulmányozza a helyzetet

Budapestről jelentik: A földművelésügyi miniszter az ország faszükségletének biztosítása érdekében a fatermelési és szállítási munkálatok előmozdítása, különösen pedig a gyors végrehajtást gátló akadályok elhárítása végett szükséges intézkedések megtételére dr. Foghtü Miklós miniszteri osztálytanácsost az egész ország területére kiterjedő hatáskörrel miniszteri biztosul rendelte ki és miniszteri biztosi hatáskörében e megbízásának tartamára valamennyi m. kir. erdőgazgatóságot alárendelte.

Dr. Foghtü Miklós, a fatermelés és szállítás miniszteri biztosa munkájáról a következő tájékoztatást adta:

— Az ország tűzifaellátásának biztosítása tekintetében bizonyos időjárási, szállítási és fuvarozási nehézségek merültek fel, főleg a távolsági szállítások terén. Ez tette szükségessé, hogy a földművelésügyi miniszter miniszteri biztosi megbízással a helyszínen foganatosítsa a szükséges intézkedéseket.

— A miniszteri biztosi megbízás széles-

körü hatáskört jelent. A lehetőséghez mérten a legtöbbszor helyszíni intézkedésekkel kell majd megszüntetni a háború következtében vagy az időjárási és egyéb viszonyok folytán előállott, sokszor elkerülhetetlennek látszó nehézségeket.

A fatermelés és szállítás miniszteri biztosa hosszabb vidéki körútra indul, a fakitermelő helyeken foganatosítja a szükségesnek mutakozó helyszíni intézkedéseket.

Dr. Foghtü Miklós miniszteri biztosi nyilatkozott a MTI képviselőjének és kijelentette, hogy a faellátás terén mutakozó nehézségek nem olyanok, hogy azokat ne lehetne a legkisebbre csökkenteni. A földművelésügyi kormányzat már kidolgozta a terveket és a közeljövőben megjelennek a faellátást szabályozó rendeletek. Feltehetően fontos, hogy a lakosság fegyelmzett magatartással megértse a háborús zökkenőket, amelyek kiküszöbölésére az illetékesek minden intézkedést megtesznek.

Erdélyben már megkezdtek az iparengedélyek felülvizsgálását a zsidók térfoglalásának visszaszorítása érdekében

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, korábbi rendelkezés értelmében október 31-ig minden erdélyi kereskedőnek és iparosnak be kell nyújtania a kérdőíveket az iparjogositvány revíziója ügyében. A kötelezettség nemcsak zsidó, hanem keresztény kereskedőkre és iparosokra is vonatkozik. Természetesen a rendelkezés az a célja, hogy a zsidók gazdasági térfoglalását visszaszorítsa és új keresztény kereskedő- és iparosegyszociációk létesülését mozdítsa elő. A revízió folyamán egyetlen keresztény

kereskedő vagy iparos szabályszerű iparjogositványát sem fogják érinteni, bármilyen nemzetiségű is az iparüző. A kérdőíveket két példányban kell kiállítani és a kereskedelmi és iparkamarákhoz kell benyújtani. Mellékelni csupán egyetlen okmányt kell: a jelenlegi iparjogositványt. A revízió kiterjed a jogi személyekre, tehát a társas cégekre is, sőt a részvénytársaságokra is.

A Délvidékkel kapcsolatban is várhatók intézkedések.

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(7)

Weir visszament irodájába, bezárta az ajtót és odalépett az ablakhoz. Láta, hogy Tasker Teeple a kocsiján kifordult az utra és utána ered a menekülő Ford-nak. Tasker-nek jobb kocsija volt, de viszont csak óvatosan mert hajtani, úgy hogy a verseny nem volt olyan egyenlőtlen, mint amilyennek látszott. Weir néma imádságot röpitett az Éghez, hogy Tasker-nek pukkadjon ki a gumija.

A két kocsi lármája elhalt a messzeségben. Weir felcsavart egy lámpát és felvette a borítékot a padlóról. Valami kemény tárgy volt benne. Egy onyx mellű volt, középen üveg alatt kis barna hajtincs; két papírlap volt mellékelve hozzá. Az egyik ez a hirdetés szöveg volt olvasható:

FUTTYÓS FIU
EGYEDUL VAGYOK. JOJJON. SEGIT-
SÉGRE VAN SZUKSÉGEM
A domboldali leány

Ez az egyszerű üzenet mélységes zavarral töltötte el Weir-t és dühösen, hogy másvalakinek szólt és... szánalommal. Szemhéjai égtek, mintha könnyezni akart volna. Férfiasan kinevette magát.

A másik papírlap rövid levél volt, ő hozzá intézte és szintén nyomtatott betűkkel írta:

Miután nincs pénzem, hogy fizessenek a hirdetésért, anyám mellűjét küldöm helyette. Kérem ne adja el, mert ez az egyedüli emlékem anyámtól. Míhelyt tehetem, kiváltom.

Weir újra maga előtt látta a leány arcát. Oly fiatal, rémült és elszánt arcát. Kezét védően tette a mellűre. — Szegény gyermek, — mondta magában; — bennem megbizhatsz.

Egy negyed órával utóbb hallotta, ahogy Tasker Teeple kocsija visszaérkezett. Behajtott a házába és mérgesen becsapta a kaput. A leányának nyilván sikerült elinálni előle. Megőrizte a titkát.

III.

Másnap reggel, még reggeli előtt, az öreg Tasker Teeple zörgetett a nyomtató műhely ajtaján. Weir nyugalmat erőszakolt az arcára és úgy bocsátotta be.

— Az éjszaka itt járt a nő! — kezdte Tasker.

Weir habozott a válasszal. — Talán leszelhetem, — gondolta magában — ha bizonyos fokig megmondom az igazat. — Itt kellett járnia, — mondta — mert reggel újabb hirdetést találtam a padlón.

— Láta a nőt? — kérdezte Tasker gyanakvón.

— Nem láttam. Ön igen?

— Majdnem.

— Kár! — mondta Weir.

— Hadd látom azt a hirdetést — szólt Tasker.

Weir megint habozott. — A hirdetést reám bízták — mondta csendesen. — Onnek nincs joga követelni, hogy megmutassam. Azonban ezt csak megjegyzésként mondom. Mert alapjában semmi okom, hogy ne mutassam meg. Tesék.

Tasker elolvasta a szöveget. — És ezt meg akarja jelentetni? — morogta.

— Természetes, — felelt Weir, mintha meglepne a kérdés.

— Hogy fizetett érte?

— Megint bélyegekkel.

Örömet okoz harctéren küzdő honvédrokonának, ismerősének, ha rendszeresen küldi neki a „Délvidéket”.

A kukoricaháncs felhasználása szőlőkötözésre

A földművelésügyi minisztérium szőlészeti és borászati osztálya felhívást intézett az ország valamennyi hegyközségének előljáróságához, amelyben közli, hogy a külföldi kötözőanyagok beszerzésének előrelátható nehézsége miatt hívják fel a gazdák figyelmét a szőlőkötözés céljára igen jól felhasználható hazai anyagokra. Ilyen például a fűzfaháncs, a sás, a ká-kalevél, a gyékény és a rozsszalma, mindenekelőtt azonban a kukoricaháncs. Ezek az anyagok lényegesen olcsóbbak a raffiánál és az az előnyük, hogy csekély munkával és számításba alig vehető költséggel szőlőkötözésre alkalmas-sá tehető, s minthogy belföldön kellő mennyiségben állnak rendelkezésre, könnyen be is szerezhetők.

Évelő és fagyálló buza

A németbirodalmi münchenbergi növénykísérleti állomásnak — mint a Malomújság írja — éveken át végzett kísérletezések után sikerült olyan buzafajtát előállítani, amely gyökérsarjadzás útján 5—6 éven keresztül újból kihajt és termést hoz, csupán évenként fejtrágyázással kell a hiányzó tápanyagokat pótolni. Az évelő buzával meg lehetne takarítani a vetőmagot és a vetéssel járó munkát. Ugyanez az intézet tenyésztett ki egy olyan fagyálló buzafajtát is, amely 15 fok hideget is kibír. E buzafajta kitenyésztését olyképpen végezték, hogy a kijelölt buzafajtát a birodalom egyik leghidegebb kísérleti telepén éveken át rendszeresen edzették fagy ellen, hogy az majd ellen tudjon állni a legkeményebb hidegnek is.

— Ugy! Ezt egyelőre megtartom.

Weir, ezuttal habozás nélkül, kinyújtotta a karját és kivette Tasker kezéből a papírlapot. — Majd adok róla másolatot, — mondta ártatlan hangon. — Az eredetét meg kell őriznem.

Tasker megkapta a másolatot és távozott.

Az aznapi posta meghozta a várva várt térképet. Weir, akinek a lap előállítása sok dolgot adott, egyelőre félretette a térképet, hogy majd Frank Baker-rel együtt nézze át.

Folytatjuk.

Apróhirdetések

Uj stráfkocsi eladó, golyós csapágyas, más fél tonna teherbíró képességgel. Bogvó kovács, Zombor, Szt. István ut 35. a-2578-f

Kályha, nagy Salgótarjáni és egy kis kokszos, mindkettő kitűnő állapotban eladó. Bercsényi ut 51. a-2577

Oktatók középiskolás diákokat egy kis szoba, vagy helyiség ellenében. Erdeklődést a hirdetés számára hívva. a-2581-f

Száraz butorozott szoba, új butorral. 2 ágvas, lehetőleg nőknak kiadó. Aranygerenda ucca 9. a-2579-f

Eladó egy ágvas komplett hálószoba és egy konyhaberendezés, kifogástalan állapotban. Megtekinthető: naponta 1—3 óra között. Árok ucca 34/a. a-2580-f

Eladó 3 szobából álló kisebb családi ház a felsővárosban. Cim a kiadóban. a-2571-f

Keresek négy középisk. végzett fiut vagy leányt tanoncnak, azonnali belépésre. Horváth könyv- és papírkerek. Zombor. Halpác. a-2572-f

Parkettás uccai butorozott szoba kiadó a központban, esetleg teljes ellátással, fürdőszoba használattal. Kizárólag férfiaknak. Cim a kiadóban. a-2582-f

Jómodoru, becsületes bejárónót, azonnali belépésre keresek. Zombor. Árpád u. 23. a-2553

A kiadásért felel: Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Muhi János. — Nyomatott Bosnyák József körforgógépén, Zombor.